

Sygn. akt V CZ 127/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa A. D.

przeciwko Z. D.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2013 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 10 maja 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Powód A. D. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 10 maja 2012 r. odrzucające jego skargę kasacyjną od wyroku tego Sądu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jako nieopłaconą. W uzasadnieniu wskazał, że postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2012 r. został częściowo zwolniony od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej - o ile opłata ta przekracza kwotę 3000 zł, zaś jego dalej idący wniosek został oddalony. Postanowienie to pełnomocnik powoda otrzymał 23 kwietnia 2012 r., zatem termin do uiszczenia części opłaty nieobjętej zwolnieniem upłynął 30 kwietnia 2012 r. Powód w zażaleniu zarzucił, że niejasne sformułowanie postanowienia o częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych powodowało wątpliwości co do zakresu zwolnienia, a w konsekwencji - co do obowiązku uiszczenia opłaty.

We wnioskach skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o kontrolę w ramach rozpoznawanego zażalenia również postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 13 kwietnia 2012 r. w zakresie zasadności częściowej odmowy zwolnienia powoda od kosztów sądowych. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika przy wniesieniu skargi kasacyjnej wystąpił o zwolnienie go od kosztów sądowych. Zawarte w postanowieniu z dnia 13 kwietnia 2012 r. rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego o tym wniosku brzmiało „uwzględnić wniosek częściowo przez zwolnienie powoda od obowiązku uiszczenia opłaty od wniesionej przez niego skargi kasacyjnej, o ile opłata ta przekracza kwotę 3 000 złotych, zaś dalej idący wniosek oddalić”. Sformułowanie to, jakkolwiek mogące budzić pewne wątpliwości, odczytywane w całości w odniesieniu do obowiązków fiskalnych powoda związanych z wniesieniem skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie pozwalało jednoznacznie odkodować zakres zwolnienia - jako odnoszący się do części opłaty przekraczającej 3000 zł. Wysokość opłaty była znana już na etapie składania skargi kasacyjnej, wiadomo było, że opłata przewyższa 3000 zł, wobec czego w wypadku, gdyby intencją sądu miało być zwolnienie powoda od całości opłaty, odwoływanie

się do sumy 3000 zł jako czynnika regulującego częściowe lub całościowe zwolnienie byłoby niedorzeczne. Zarzuty skarżącego bazujące na argumentach o niezrozumiałości otrzymanego postanowienia i niewypełnieniu z tego powodu obowiązku opłacenia skargi w terminie wskazanym w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. nr 90, poz. 594 ze zm.) nie mogły więc odnieść zamierzonego skutku.

Uchylenie zaskarżonego postanowienia było jednak konieczne z innej przyczyny. Powód zawarł w zażaleniu wnioski o poddanie kontroli niezaskarżalnego osobno postanowienia o odmowie zwolnienia go od kosztów sądowych w całości. Wniosek taki jest dopuszczalny na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. W wypadku, kiedy na wcześniejszych etapach postępowania stronie przyznawano zwolnienie, odmowa udzielenia takiego zwolnienia w postępowaniu kasacyjnym wymagałaby stwierdzenia, że położenie skarżącego uległo w jakimś aspekcie poprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, Lex nr 847127). Wobec tego, że postanowienie rozstrzygające wnioski o zwolnieniu od kosztów, wydane przez sąd drugiej instancji nie podlega odrębnemu zaskarżeniu i nie jest uzasadniane, może natomiast być przedmiotem kontroli na etapie badania zasadności postanowienia o odrzuceniu nieopłaconej kasacji, konieczne jest przedstawienie motywów odmowy zwolnienia od kosztów w uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu kasacji z powodu jej nieopłacenia. Niezamieszczenie informacji wyjaśniającej przesłanki oceny, że powód jest w stanie uiścić opłatę w wyznaczonej przez Sąd Apelacyjny kwocie uniemożliwia kontrolę zasadności tego stanowiska. Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.